

bizde, bizim evde, apud me.
 bizimkiler, nostrī.
 boğulmak, submergō, ere, mēr-
 sī, mērsūm.
 bol miktarda buğday (erzak)
 vardır, commeātus suppetit.
 bol miktarda malik olmak,
 abundō, 1.
 borç, aes (aeris, n.) aliēnum.
 — almak, aes alienum faciō.
 borçlu olmak, in aere aliēnū
 esse.
 boş vakit, otium, ī, n.
 boş yere, frustrā; nēquicquam.
 boyamak, tingō, ere, tinxī,
 tinctum.
 boyun, cervicēs, f. pl.
 boyun eğmek, cēdō, ere, cēs-
 sī, cēssum.
 boyunca seyretmek, ilerlemek
 (denizde), legō, ere, legī,
 lectum; praetervehor.
 boyunca (nehir-) ilerlemek, se-
 cundum flūmen iter faciō.
 boyunduruk altından geçir-
 mek, sub iugum mittō.
 bozguna uğratmak, bozmak,
 lundō, ere, fūdī, fūsum; fu-
 gō, 1.
 (tamamiyle-), prōssigō, 1.
 bozulmuş, bozguna uğramış
 (tamamiyle-), fūsi fugātique.
 böyle, tālis, e.
 — uzun bir mektup, tam
 longa epistula.
 böylece, ita; sic; hōc mōdō.

bu sebepten, bu yüz-
 den, itaque (— ve böyle-
 ce, ve bu suretle, cümlede
 birinci kelime)
 igitur (— o halde; cümlenin
 birinci kelimesinden sonra
 gelir)
 quā re (— ki bu sebepten)
 Emirler teşvikler, hitaplar
 v.s. ile proinde kullanınız.
 bu esnada, interea; interim.
 bu kadar ezici veya kahir
 bir şekilde, tantū strāge.
 bu korku ile, bundan korktu-
 ğumuz için, hōc timōre.
 bu maksatla, ad hoc.
 bu sebepten, itaque (birinci
 kelime); igitur (ikinci keli-
 me); quā rē.
 bu suretle, bu şekilde, bu tarz-
 da, hōc modō.
 bu tarafına, citrā, acc.
 bu şartlar altında, bu vaziyet-
 te, quae cum ita sint, es-
 sent.
 buğday, frūmentum, ī, n.
 — işine bakmak, buğday
 tedariki ile meşgul olmak,
 rēm frūmentāriam comparō,
 1.; rei frūmentāriae prōvi-
 deō, ere.
 — temin etmek, parō
 veya suppeditō frūmentum.
 bugün, hodiē.
 buhran, discrimen, inis, n.
 bulmak (bir şeyi veya şahsı),
 inveniō; reperiō. Reperire

çok kere kaybedilen ve aran-
 nan bir şeyi bulmak mânası-
 na gelir.
 (uygun rüzgâr v. s.), nan-
 ciscor, ī, nactus.
 bulunmak (bir yerde-), adesse,
 dat.
 bulunmamak, olmamak, deesse,
 dat.; abesse.
 bulunmayan (— mevcut olmi-
 yan), absēns, entis.
 bulunmadığı zaman v.s., part.
 absēns kullanınız: ben bu-
 lunmadığım zamanda beni
 mahkūm etti, mē absentem
 condemnāvit.
 bulut, nūbēs, is, f.
 bundan başka, praetereā.
 bunca, tot (çekimsiz Sıfat).
 bunun üzerine, deinde; quō
 factō.
 bununla beraber, tamen.
 burada, hic.
 buraya, hūc.
 burnu dönmek, superāre prō-
 montorium
 burun (sahilde), prōmontori-
 um, ī, n.
 bütün (umumi kelime), omnis.
 (superl. ile), quisque; mes.
 optimus quisque, her iyi (in-
 san), bütün iyi (insanlar v.s.);
 (hep birlikte, bir topluluk
 olarak) cunctus, univer-
 sus; mes. cunctus senatus;
 (— tekmil, bir bütün ola-
 rak), totus; mes. tota
 provincia

bütün bütün, omninō (menfi
 ifadelerde).
 bütün kudretiyle, summā vī;
 pro virili parte.
 büyük (o kadar-), tantus, a, um.
 (= daha yaşlı), nātū māior.
 büyük bir askerî kuvvet, mag-
 nae cōpiae
 büyük bir mülkâfat (oldukça-),
 aliquantum praemiī.
 büyük zayıfla, plūrimis amis-
 sis; magnā stragē
 cahil, ignārus, a, um.
 cahill (in--), inscius; imperī-
 tus, a, um, gen.
 cahillik, inscientia, ae, f.
 caiz, fas (çekimsiz), veya licet
 kullanınız.
 canavar, mōnstrum, ī, n.
 canı sıkılmak, aegre ferō.
 câni, nocēns, entis.
 canlı, vīvus, a, um.
 Capitolium, Capitolium, ī, n.
 cebrî yürüyüş, magnum iter.
 cebrî yürüyüşle, magnīs
 itineribus.
 celbetmek, arcessō, ere, ivi,
 itum.
 (hiddet, v. s. yi), subeō,
 ire, ii (ivi), itum.
 cenah āla, ae, f.
 cenup, merīdies, ēī, m.
 cereyan etmek (= vakı ol-
 mak), agō'nun pass.
 cereyana kapılmak, deiciō;
 deferrī.

cesamet, magnitudo, dinis, *f.*
cesameti ne kadar?, quantus,
a, um?
cesaret, virtus, ulis, *f.*; forti-
tudo, inis, *f.*; temeritas,
atis, *f.*
— etmek, audeo, ere, ausus.
— vermek, confirmo, i;
hortor, 1.
cesaretini kaybetmek, ani-
mum demitto, ere, misi,
missum.
cesaretle, fortiter.
cesaretlendirmek, cesaretini
arttırmak, animo; (militum)
confirmo, 1.
cesaretleri yükselen, yüksel-
miş, elatus, a, um.
cesim, ingens, entis.
cesur, fortis, e.
cesurane, fortiter.
cevap getirmek, responsum
refero.
cevap vermek, cevaben söy-
lemek, cevaben demek, res-
pondeo, ere, spondi, spon-
sum.
(yazı ile-), rescribo.
ceza, poena, ae, *f.*; supplici-
um, i, n.
— görmek, cezaya çarpıl-
mak, poenam subeo, ire, if,
itum.
— vermek, cezalandırmak
(para cezası için), mulcto
aliquem, abl.

cezadan masun olarak, impu-
ne.
cezalandırmak, poenire, ire;
poena veyâ supplicio, affli-
cio, ere, loci, lectum
cezaya çarpılmak, maruz kal-
mak, poenam subeo.
cezabilmek, delecto -ere -gul, dulus
ciliz, infirmus, a, um.
cidden, quidem.
(sorularda), num.
ciddi bir hastalık, gravis mor-
bus.
ciddi olarak, graviter.
cilt, cutis, is, *f.*
cins, genus, eris, n.
cinsten (mes. kullandığı cins-
ten), talis... qualis.
civarında (Cannae-), ad Can-
nas.
cüret, audacia, ae, *f.*
cohors (kohors, lejyonun on-
da biri), cohors, tis, *f.*
çabuk, çabukça, celeriter, *adv.*
çadır, tabernaculum, i, n.
(kumandanın-), praetorium,
i, n.
çadırda (kış-) geçirmek, sub
pellibus hiemo, 1.
çağırarak (davet etmek), vo-
co, i; arcesso.
(= bir isim ile —; bir isim
vermek), nōminō; appello;
voco, 1.
(= seslenmek, hitap etmek)
appello, 1.
— (geri-), revoco, 1.

çağırarak, arcesso, ere, ivi,
itum; bir adamı çağırırım,
hominem ad me vocari iu-
beo.
çalılık, virgultum, i, n.
çalışmak, laboro, 1.; conor, 1.
inf. ile;
(-için, -e), studeo, ere, *dat.*;
curo, 1. *acc.*;
(bir sanata-), studeo, ere.
çalmak, abripio, ere, ripui,
reptum; aufero, ferre, abs-
tulo, ablatum.
çare, remedium, i, n.
çarmıha germek, in crucem
tollō, ere, sustuli, sublatum.
çarpışma, certamen, inis, n.;
pugna, ae, *f.*; proelium, i,
n.; (hafif bir—), leve proe-
lium.
çarpışmak (uğrunda, için—),
decerto de.
çarpmak, allido, ere, si, sum;
illido, ere, illisi, illisum.
çay, rivus, i, m.
çehre, çehre ifadesi, vultus,
us, m.
çekilme işareti vermek, re-
ceptui cano, ere, cecini,
cantum.
çekilmek, se recipere, cepi,
ceptum; pedem veyâ signa
refero, referre retulı veyâ
retuli, relatum; cedo (ere,
cessi, cessum) loco.

çekip çıkarmak, çıkarmak,
extrahō, ere, traxi, tractum.
çekip götürmek, trahō, ere,
traxi, tractum.
çekip indirmek, detraho, ere,
traxi, tractum.
çekmek, (bir kenara—), deducō,
ere;
(kılıcı—), gladius stringo,
ere, strinxı, strictum;
(geri—), deduco, ere;
(sıkıntı, ıstırap v.s.), pati-
or, i, passus.
çelenk, corona, ae, *f.*
çeşitli, varius; diversus, a, um.
çeşme, fons, ntis, m.
çetin, (savaş), ferro, ois; *adv.*
ferociter.
çevirmek, cingo, ere, cinxı,
cinctum; circumvenio, ire;
obsideo, ere, sedi, sessum;
circumdo, ere.
çığlık, clamor, oris, m.
— koparmak, clamorem tol-
lo, ere, sustuli, sublatum;
— yükseldi, clamatum est.
çikarak zaptetmek (gemiye-),
in nave transcendō, ere,
scendi, scensum; nave ex-
pugno, 1.
çikarmak, (karışıklık v.s.), ex-
cito, 1.;
(bir vazifeden—), abrogo
(imperium, tribunatum) ali-
cui.

çıkış, ēruptiō, ōnia, *f.*
— yapmak, ēruptiōnem faciō, ere; ērumpō, ere, rūpī, ruptum.
çıkma (karaya—), ēgrēssus, ūs, *m.*
çıkma (dışar—), ēgredior, ī, grēssus sum; exeō, ire, ī (īvi), itum;
(= bir yerden geçerek bir mevkie varmak), ēvādō, ere, sī, sum;
(fırtına), coorior, iri, ortus; (ağaca, dağa), ascendō, ere, dī, sum;
(arduda hastalık), afficiō, ere, fēcī, lectum;
(muharebeden muzaffer), ēvādā, ere, vāsī, vāsum;
(pınar v.s.), orior, orīrī, ortus;
(sadakatsız—), mē infidelēm praebeō, ēre;
(tepeye—), superō collem.
çılgınlık, furor, ōris, *m.*
çiçek, flōs, ōris, *m.*
çiftçi, colōnus, ī, *m.*
çiftlik, fundus, ī, *m.*
çirkin (= ayıp), turpis, e.
— iş, dēdecus, ōris, *n.*; ignominia, ae, *f.*
çizmek (etrafına daire—), circumscribō, ere, scripsī, scriptum.
çoban, pāstor, ōris, *m.*
çocuk, puer, ī, *m.*

çoğalmak, erēscō, ere, crēvī, crētum.
çoğaltmak, augeō, ēre, auxī, auctum,
çoğunluk, māior pars.
çok(= büyük ölçüde), magnopere.
bir çok, multī, ae, a;
pek çok, permultī, ae, a;
o kadar çok, tot;
... kadar çok, tot... quot.
— *adv.* multum; multō (*comp.* ile);
çok daha iyi, multō melius.
çok az, parum, *adv.*
çok defa (*comp.* ile) multīs partibus;
çok kere, saepe, saepius, saepissime;
ne kadar çok kere, quotiēns o kadar < < toliēns, tam saepe;
çok miktarda, multī, ae, a;
< < malik olmak, abundō, ī; mes. dīvitiis abundat.
çoktandır, çoktanberi, iampridem, iamdūdum;
çoktandır beni tehdit ediyor, iam diū mihi minatur.
çubuk, virga, ae, *f.*
çünkü, quod, quia [quia'yı yalnız hakiki sebep için kullanmalıdır. Bu münasebetle O. O. dan başka yerlerde *Indic.* alır]

dağ, mōns, ūs, *m.*;
— geçitleri, angustiae montium;
dağın eteğinde durmak, sub monte cōnsistō, ere, stitī, stitum.
dağılmak, dispergō'nun *pass.* (meclis için), dimitto'nun *pass.*
dağıtmak, dispergō, ere, sī, sum; dimitto, ere, misi, missum.
daha fazla, daha ileri, longius; ultrā.
daha ziyade; (vasıflar ve hareketleri mukayesede) magis; mes. magis cōnsiliō quam vīrtūte;
(derece ve miktarı mukayesede) plūs; mes. valet salus plūs quam libidō;
(tercih ifadesi için), potius; mes. cōnsilium potius quam vīs postulatur.
(umumi) etle zaman ve sayı için) amplius; mes. amplius horīs quattuor.
dahi, de, mümkün olan yerde idem kullanmalıdır Diğer yerlerde: quoque veya etiam. Quoque ilgili kelimeden sonra gelir.
dair (-e-), dē, *abl.*
daire çizmek (etrafına-), circumscribō, ere, rīpsī, rīptum.
danışmak, cōnsulō, ere, suluī, sultum, *acc.*

dar, angustus; artus, a, um.
darbe, ictus, ūs, *m.*
darılmak, irāscor, ī, irātus, dat.
darılmak, displiceō, ēre, uī, itum, *dat.*
dâva etmek, accūsō, ī.
dâvacı, accūsātor, ōris, *m.*
dâyayı kaybetti (bir mücadele v.s. de), actum est dē.
dâyayı müdafaa etmek, causam dēfendō, ere, dī, sum; causam dīcō, ere, dīxi, dictum.
davet etmek invitō, ī;
arcesō, ere, arcessivī, arcessitum; (içtimaa), convocō, ī.
davranmak, agō, ere, ēgī, actum., mē gerō, ere, gessī, gestum.
dayanamıyarak (hakarete), lacessitus; commōtus.
dayanmak (= mukavemet etmek), resistō, ere, restitī, dat.; sustineō, ēre, tinuī, tentum, *acc.*;
(erzak-), suppetō, ero, īvi, itum.
dayı, avunculus, ī, *m.*
de... de, et... et.
-de (= yanında), ad, *acc.*
debdebe, luxus, ūs, *m.*
defa (çok-, *comp.* ile), multīs partibus.
defnetmek, sepeliō, ire, īvi, pultum.